

Dziesmusvētku viedvasara – izdziedāta, izdejota, izspēlēta un piedzīvota

Jana Skrivļa-Čevere

Viens no šīsvasaras gaidītākajiem notikumiem nu aizvairīts. No 5. līdz 13. jūlijam XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos vairāk nekā 30 notikumos 15 norises vietās kopumā piedalījās 38 114 dalībnieku, no kuriem 33 946 bija bērni un jaunieši, 2793 – pavadošās personas, bet 1375 – kolektīvu vadītāji.

Neraugoties uz šādām tādām ķibelēm, kuras, domājams, vairāk uztrauca tos, kuri paši svētkos tiešā veidā nepiedalījās, manis uzrunātie svētku dalībnieki visi kā viens bija priecīgi par piedalīšanos un uzsvēra, ka atmiņā, pirmkārt, paliks tā kopības un spēka sajūta, bērniem – arī piedzīvojums, bet mazākajiem (un viņu vecākiem) svētki tostarp bija sava veida dzīveskola, kas māca palauties vienam uz otru, palaist savu mazo kaut uz pāris dienām prom no siltās ligzdas, ļaut viņam apjaust savu varēšanu “izdzīvot”, tikt galā ar problēmām un emocijām, arī neturoties pie mammas vai tēta rokas.

DALĪBNIEKU SKAITS:

Skaitļi un fakti šajos svētkos, jāsaka, bija iespaidīgi, liecina tīmekļvietnē www.nacgavilet.lv atrodamā informācija. Lūk, daži no tiem.

♦ **Visvairāk Svētkos bija tautas deju dejotāju – 17 041, kordziedātāji bija 11 399, mūsdienu deju dejotāji – 1756, pūtēju orķestru mūziķi – 1474, bet folkloras kopu dalībnieki – 1260.**

♦ **Svētkos kopumā piedalījās 808 deju kolektīvi, 305 kori, 234 vizuālās un vizuāli plastiskās mākslas pulciņi, 109 mūsdienu deju un hip-hop ielu deju grupas, 81 folkloras kopa, 58 koklētāju ansambļi, 57 skolēnu teātri, 55 mazie mūzikas kolektīvi, 44 pūtēju orķestri, 43 akordeonu ansambļi un 34 simfoniskie orķestri.**

♦ **Vispopulārākais nosaukums šajos svētkos bija «Varavīksne» – tādu godam nesa seši kolektīvi, pa pieciem kolektīviem bija ar nosaukumiem «Cielaviņa» un «Sienāzītis», kā arī četri «Spārni».**

♦ **1018 dalībniekiem šī jūlija nedēļa bija dubultsvētki, jo viņi svētku laikā svinēja savu dzimšanas dienu.**

♦ **Svētku komandā iesaistījās vairāk nekā 900 brīvprātīgo. Skaitliski lielākā vecuma grupa bija 17 gadus vecie brīvprātīgie – 108 cilvēki, savukārt vecākais reģistrētais brīvprātīgais bija 84 gadus vecs.**

Ja runājam par vienkārši interesantiem faktiem un skaitļiem, tad zināms, ka populārākie meiteņu vārdi šajos svētkos bija Marta, Anna, Emīlija Paula, Alise, Elza un Elizabete, bet puisi – Jānis, Gustavs, Roberts, Kārlis, Emīls, Markuss un Ralfs. Ja kopā savienotu visas dalībniekiem izsniegtās Svētku kakla lentes, izveidotos 34 km gara virtene, kas ir 85 apli apkārt Daugavas stadionam. Svētku dalībnieki Rīgā ieradās ar 800 autobusiem, ja tie sastātos vienā rindā, tā būtu 9 km gara. Savukārt Vērmanes dārzā vides objektā «Vijums» apkopotas 2426 kolektīvu apgleznotās pērles.

Par pērli, domāju, varam droši dēvēt ikvienu, kurš iesaistījās šo svētku tapšanā. Arī svētkos pavadītās stundas un minūtes, nu savijušās kā atmiņu pērļu virtene, un, lai arī, iespējams, gadās pa vidu pa kādai ne tik spožai un mīļai, kopumā krelles ir košas, sirdi sildošas un prieku radošas.

Kamēr mūsu jauniešos, arī pieaugot, saglabāsies šī muzicēt, dejojot un dziedātgriba, degsme to visu darīt aiz brīva prāta, tāpēc ka patīk un ceļ garu, pirmkārt, pašam un līdz ar to arī apkārtējiem, mūsu tautai, domāju, ir cerība uz nākotni, kurā cilvēks nevis pukst un žēlojas par citiem, bet pats dara un priecājas.

Koru konkursa Lielā balva devās uz Balviem

4. jūlijā Dziesmu svētkus ieskandināja koru konkursa fināls, kurā šogad piedalījās 76 Latvijas izglītības iestāžu labākie kori ar 3620 dziedātājiem četrās kategorijās: zēnu kori, 4.–9. klašu kori, 5.–12. klašu kori un jauktie kori.

Augstus rezultātus guva arī vairāki kori no Latgales: Zēnu koru B grupā 1. vieta Rēzeknes sākumskolas zēnu korim «Vokālā iedvesma» (diriģents Jānis Veļičko), bet 4.–9. klašu koru B grupā 2. vieta Varakļānu vidusskolas 5.–9. klašu korim (diriģente Ārija Tūmane) un 3. vieta – Tilžas pamatskolas 2.–9. klašu korim (diriģente Linda Vītola).

Īpaši jāuzsver diriģentes Lindas Vītolas paveiktais, gatavojot bērnus šiem svētkiem, jo tieši viņas vadītais Balvu Mūzikas skolas 2.–9. klašu koris saņēma visvairāk punktu Koru konkursā un Skolēnu Dziesmu svētku Lielo balvu, kuru veidojis mākslinieks Armands Jēkabsons. Koris tika sveikts XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku Noslēguma koncertā «TE-AUST» Mežaparka Lielajā estrādē 13. jūlijā.

Tāpat jāpiemin, ka ar izciliem panākumiem šajos dziesmusvētkos piedalījās arī abi Lindas Vītolas vadītie vokālie ansambļi – Balvu Mūzikas skolas vokālais ansamblis finālskatē bija otrais labākais, bet Tilžas pamatskolas vokālais ansamblis «Varbūt» ierindojās 4. vietā.

Mūzikas pedagoģes darbu novērtējusi arī Balvu novada pašvaldība, pasniedzot pateicību – naudas

Publicitātes foto

balvu 1000 eiro apmērā par izcilo darbu, nozīmīgo ieguldījumu un augsto māksliniecisko kvalitāti. Pašvaldībā uzsver, ka Lindas Vītolas spēja iedvesmot, vienot un attīstīt bērnus un jauniešus ir spilgts apliecinājums tam, ko iespējams sasniegt ar sirdsdegsmi, ticību un mērķtiecīgu darbu, un jauno dziedātāju vidū viņa tiek dēvēta par «brīnumkoru dziedātāju otro mammu». Tikmēr diriģente uzsver, ka panākumi nebūtu iespējami bez pašiem koristiem, un ka, viņasprāt, dziedāt var gandrīz visi – svarīgākās ir darbaspējas un patiesa vēlēšanās to darīt, kā arī labi daudz balsīgās dziedāšanas pamati, kas jāieleik jau sākumskolas klasēs

Lielā balva turpmāk atradīsies goda vietā Balvu Mūzikas skolas koru klasē.

Pirmoreiz atsevišķā koncertā uzstājās akordeonisti

Šogad pirmoreiz dziesmu un deju svētkos akordeonu mūzika izskanēja atsevišķā koncertā. Vaicāju Preiļu Mūzikas un mākslas skolas akordeonspēles izglītības programmas vadītājam Artūram Savickim, kurš vada arī akordeonistu orķestri, kādas bija sajūtas, kas visvairāk paliks atmiņā un cik populārs ir šis mūzikas instruments jauno mūziķu vidū.

Artūrs Savickis: «Jā, šī bija pirmā reize mums, jau diezgan sen cerēta un gaidīta. Šī bija faktiski vienīgā nozare, kas dziesmusvētkos nebija pārstāvēta, jo folklorai ir savi koncerti, mūsdienu dejai, simfonijām, koklētājiem, pūtējiem, dejotājiem, koristiem, lietišķajai mākslai utt., kamēr akordeonisti bija vieni no tiem, kas sēdēja malīnā. Atmiņā noteikti paliks tas, ka šī bija pirmā reize, kad piedalījies svētkos, spēlējot akordeonistu koncertā, jo pirms tam personīgi biju bijis ar koristiem, dejotājiem un, protams, kā skatītājs.

Mūsu orķestris Preiļos pastāv jau kopš 2004. gada, tas ir – no pirmās dienas, kad sāku strādāt Preiļu Mūzikas un mākslas skolā, – pagājušogad svinējām orķestra 20 gadu jubileju. Uz dziesmusvētkiem braucām 15 cilvēku sastāvā, uz skolas jubilejas koncertu bija sapulcējušies 20 gan esošie, gan bijušie audzēkņi, līdz ar to varu droši teikt, ka mūsu skolā audzēkņu skaits joprojām ir pietiekams, lai varētu nodrošināt orķestra darbību. Neesmu skaitījis, cik precīzi dalībnieku bijis orķestrī pa šiem 20 gadiem, bet noteikti pāri simtam – krietns pulciņš.

Latgalē ir visvairāk akordeonistu, salīdzinot ar citiem Latvijas reģioniem, kur skolēnu skaits ir mazāks un nav šādu lielo kolektīvu. Tas, manuprāt, ir saistīts ar to, ka šeit no laika gala, jau gadus 50–60 – kopš pastāv Daugavpils akordeonistu orķestris – ir spēcīga bāze tieši kolektīvās muzicēšanas jomā, tostarp orķestros. Iespēja redzēt orķestrus, to uzstāšanās varētu būt tas dzinulis, kāpēc bērni izvēlējušies un arī tagad izvēlas akordeona spēli.

Akordeonistu orķestru kustības Latvijā pamatlicējs un iniciators ir Valērijs Hodukins. Tā kā viņš strādāja Daugavpilī, Latgalē, tad likumsakarīgi, ka arī apkārtējās skolās bija orķestri, kurus veidoja viņa audzēkņi, kuru vidū esmu arī es. Mums visiem arī jau kā skolotājiem, absolvējot Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskolu, augstskolas, bija tuva muzicēšana orķestrī, tāpēc, sākot strādāt skolās, nebija divu domu, ka orķestris ir jādibina.

Bērnu skaits, protams, mazinās Latvijā kopumā, un tas atspoguļojas arī skolēnu, kuri apgūst akordeona spēli, skaitā. Audzēkņu ir mazāk, nekā pirms gadiem desmit, tomēr mūsu skolā vismaz pagaidām tas samazinājums nav kritisks – orķestri joprojām spējām nokomplektēt. Kopumā valstī akordeona

Publicitātes foto

spēles popularitāte, man šķiet, aug, un te jāsaka paldies spilgtām personībām, kas popularizē šo instrumentu, piemēram, duets «Mediante», Aldis Kise ar savām šlagerprogrammām, Ksenija Sidorova profesionālajā laucīnā, arī folkloras kopas daudz izmanto akordeonu. Līdz ar to akordeons ir biežāk redzams un pamanāms, tāpēc kopumā Latvijā, es domāju un ļoti ceru, ka akordeona spēle kļūst populārāka. Arī Preiļos akordeonspēles programma un profesionālās ievirzes izglītība mūzikā kopumā ir diezgan pieprasīta. Mūsu skolā ir trīs lieli kolektīvi – koris, pūtēju orķestris un akordeonistu orķestris. Kā jau minēju, tieši iespējai spēlēt orķestrī, manuprāt, varētu būt gana nozīmīga loma, izvēloties spēlējamo instrumentu.

Ja runājam par to, kāpēc ir svarīgi mācīties spēlēt mūzikas instrumentus, te varētu atsaukties uz neskaitāmajiem pētījumiem, kas jau izsenis pierādījuši, ka instrumenta spēle ļoti attīsta smadzeņu darbību. Tikmēr, raugoties no bērna viedokļa, tas vienkārši ir forši. Protams, ir jāiegulda darbs, sava tiesa asaru jāizlej, bet, kad tas viss ir izdarīts, tad ir forši, it īpaši, ja ir iespēja spēlēt lielākā kolektīvā, – rodas jaunas intereses, jaunas draudzības. Kopāspēlēšana ir reāls spēks. Arī tad, ja individuāli bērnam varbūt neizdodas spēlēt mūzikas instrumentu pietiekami labā līmenī, lai varētu uzstāties kā solists, tad kolektīvā vienmēr var iekļauties ar savām spējām un zināšanām, būt daļa no kā lielāka. Es, protams, vienmēr esmu par akordeonu – tas ir labs instruments, pašpietiekams, vienmēr priecājos, ja izvēlas spēlēt to, bet vienlaikus gribu uzsvērt, ka ieguvēji esam jebkurā gadījumā, lai arī kura instrumenta spēli izvēlētos apgūt.»

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Dziesmusvētku viedvasara – izdziedāta, izdejota, izspēlēta un piedzīvota» saturu atbild SIA «Vietēja»».

MAF
Mediju atbalsta fonds